პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

ლელო

საქართველოს სსრ სპორტულ საზოგადოებათა და ორგანიზაციების კავშირისა და პროფკავშირთა საქართველოს რესპუბლიკური საბჭოს ორგანო

ЛЕЛО Орган Союза спортивных обществ и организаций Грузинской ССР и Грузинского республиканского совета профсоюзов

გამოდის 22-ე წელი.

№ 224 (2944) • კვირა, 14 ნოემბერი, 1965 წ. • ფასი 2 კაპ.

საქართველოს კომპარტიის ცენტრალურ კომიტეტსა და საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოში

საქართველოს სსრ ზამთრის II სპარტაკიადის მაღალ დონეზე გამართვისა და ჩვენი რესპუბლიკის ნაკრები გუნდების სსრ კავშირის ხალხთა ზამთრის II სპარტაკიადისთვის დროულად მომზადების მიზნით საქართველოს კომპარტიის ცენტრალურმა კომიტეტმა და საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭომ მიიღეს ერთობლივი დადგენილება, რომლის თანახმად რესპუბლიკური სპარტაკიადა გაიმართება 1966 წლის თებერვალს, ბაკურიანში. რესპუბლიკური სპარტაკიადის ჩატარების უზრუნველსაყოფად შეიქმნა საორგანიზაციო კომიტეტი ვ. სირაძის (თავმჯდომარე), დ. ლაშქარაძის, გ. სიხარულიძის, თ. ლაშქარაშვილის, ვ. თოხაძის, შ. კულულაშვილის, რ. მეტრეველის, ი. ჩოჩიასა და ქ. ქავთარაძის შემადგენლობით.

საქართველოს სპორტკავშირს დაევალა რესპუბლიკური სპარტაკიადის დებულების დამუშავება, სპარტაკიადის პროგრამის შესაბამისად ბაკურიანის სპორტული ნაგებობებისა და ტრასების მომზადება.

საქართველოს სსრ მშენებლობის, საზოგადოებრივი წესრიგის დაცვის, ჯანმრთელობის დაცვის, ვაჭრობის, კავშირგაბმულობის, კულტურის, საავტომობილო ტრანსპორტის სამინისტროებს, ცეკავშირს, საქკურორტვაჭრობას, საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს მოსახლეობის საყოფაცხოვრებო მომსახურების მთავარ სამმართველოს, საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს კინემატოგრაფიის სახელმწიფო კომიტეტს, რესპუბლიკის სახელმწიფო საგეგმო კომიტეტს, საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს მომარაგება-გასაღების მთავარ სამმართველოს, საქმთავარენერგოს, ტრესტ „კავკაზელექტროსტროის" ლითონკონსტრუქციის ქარხანას, მშრომელთა დეპუტატების თბილისის საქალაქო საბჭოს სამგზავრო ტრანსპორტის სამმართველოს, ტრესტ „სოიუზლიფტის" ამიერკავკასიის სამონტაჟო სამმართველოს, საქართველოს კომკავშირის ცენტრალურ კომიტეტს, საქართველოს კომპარტიის ბორჯომის რაიკომსა და რაიონულ აღმასრულებელ კომიტეტს, საქართველოს კომპარტიის რაიონულ, საქალაქო, საოლქო კომიტეტებს დადგენილება ავალებს ყველა ღონისძიებით შეუწყონ ხელი რესპუბლიკური სპარტაკიადის მომზადებას, მის მაღალ დონეზე გამართვასა და საქართველოს ნაკრების სამზადისს სსრ კავშირის ხალხთა ზამთრის II სპარტაკიადისთვის, რისთვისაც შესაბამისმა ორგანიზაციებმა უნდა უზრუნველყონ საამისოდ გათვალისწინებული ყველა სამუშაოს დროული და ხარისხიანი შესრულება.

რესპუბლიკურ სპარტაკიადაში გამარჯვებული კოლექტივების დასაჯილდოებლად დაწესდა საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს 3 გარდამავალი პრიზი.

• • •

გუშინ საქართველოს სპორტკავშირში გაიმართა რესპუბლიკის სპორტსაზოგადოებების საბჭოების თავმჯდომარეების, ქალაქებისა და რაიონული სპორტკავშირების წარმომადგენლების თათბირი, რომელმაც განიხილა საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტისა და საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს ერთობლივი დადგენილება ზამთრის II რესპუბლიკური სპარტაკიადის ჩატარებისა და სსრ კავშირის ხალხთა ზამთრის II სპარტაკიადისთვის მზადების საკითხი.

სპარტაკიადებისთვის რესპუბლიკის ფიზკულტურელთა მზადებაზე ილაპარაკეს საქართველოს სპორტკავშირის პრეზიდიუმის თავმჯდომარემ გ. სიხარულიძემ და საქართველოს სათხილამურო ფედერაციის პასუხისმგებელმა მდივანმა ა. არხანგელსკიმ. შემდეგ გაიმართა აზრთა გაზიარება.

თათბირმა დასახა ღონისძიება რესპუბლიკის ხელმძღვანელი ორგანოების დადგენილების ცხოვრებაში განხორციელებისთვის.

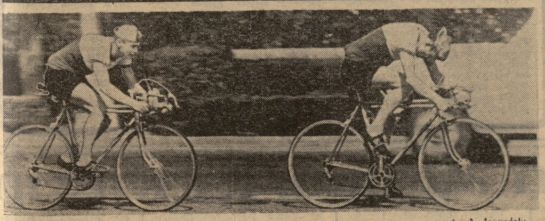

გამოდევნება...

ფოტო ბ. ქვათაძისა.

სამხრეთ ამერიკისკენ...

მოსკოვი, 13 ნოემბერი (ტელეფონით). ზეგ სამხრეთ ამერიკისკენ აიღებს კურსს თვითმფრინავი, რომელშიც იქნება სსრ კავშირის ფეხბურთელთა ნაკრები გუნდი. ჩვენებს ძნელი, მაგრამ უაღრესად საინტერესო ტურნე ელით. 21 და 24 ნოემბერს ისინი რიო-დე-ჟანეიროში ეთამაშებიან მსოფლიოს ჩემპიონს — ბრაზილიის ნაკრებს, 1 დეკემბერს ბუენოს-აირესში შეხვდებიან არგენტინის ეროვნულ გუნდს. 5 დეკემბერს მონტევიდეოში — ურუგვაის ნაკრებს, ხოლო 9 დეკემბერს სანტ-იაგოში — ჩილის სახელმოხვეჭილ საკლუბო გუნდს „კოლო-კოლოს".

საბჭოთა კავშირის ნაკრების ღირსებას დაიცავენ იაშინი, კავაზაშვილი, აფონინი, შესტერნიოვი, პონომარიოვი, ხურცილავა, დანილოვი, გეტმანოვი, ვორონინი, საბო, კუტივაძე, ჰუსაინოვი, მეტრეველი, მალაფეევი, ბანიშევსკი, ოსიანინი, ხმელნიცკი, კოპაევი, მესხი.

ფეხბურთელებს ბრაზილიაში „ჩაასწრეს" ჩვენი ქვეყნის ნაკრების კალათბურთელმა ვაჟებმა. 11 ნოემბერს ისინი პირველ საერთაშორისო ამხანაგურ მატჩში შეხვდნენ ქ. ფრანკის (სან-პაულუს შტატი) ნაკრებს და გაიმარჯვეს — 77:64 (40:38).

განსაკუთრებული ინტერესი გამოიწვია ჩვენების შეხვედრამ მსოფლიოს ჩემპიონთან — ბრაზილიის ნაკრებთან, რომელიც ამ ქვეყნის დედაქალაქში გაიმართა. მეტისმეტად მწვავე ბრძოლა აღინიშნა საბჭოთა გუნდის წარმატებით — 78:73.

საბჭოთა კალათბურთელები კიდევ ხუთ შეხვედრას გამართავენ.

საერთო ანგარიშია 15:9

თეირანი, 13 ნოემბერი. თავისუფალი სტილის საბჭოთა მოჭიდავეების გამარჯვებით აღინიშნა მათი მესამე ამხანაგური შეხვედრა ირანის ნაკრებთან. ანგარიში 5,5:2,5 მკაფიოდ მეტყველებს ჩვენი ფალავნების სიძლიერეზე. განსაკუთრებით გამოიჩინეს თავი ზ. ბერიაშვილმა და ა. ივანიცკიმ, რომლებმაც წმინდა გამარჯვებებს მიაღწიეს. პირველმა ბეჭებზე დასცა ჰადემი, ხოლო მეორემ — ჰილადი.

სამი შეხვედრის საერთო ანგარიშია 15:9 საბჭოთა მოჭიდავეების სასარგებლოდ.

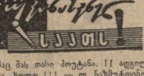

◆ მოსკოვი, 13 ნოემბერი. დღეს აქ დამთავრდა სსრ კავშირის თასის I გათამაშება მხატვრულ ტანვარჯიშში. დასკვნით დღეს შესანიშნავად გამოვიდა ახალგაზრდა მოსკოველი სპორტსმენი ტ. კრავჩენკო. მან ამ საღამოს ორჯერ დაიმსახურა 9,9 ქულა, რამაც მას თასი მოუტანა. II ადგილზე გავიდა მსოფლიოს ჩემპიონი ლ. სავინკოვა, ხოლო III — ლ. ნაზმუტდინოვა. სამივე სპორტსმენი მონაწილეობას მიიღებს მსოფლიოს ჩემპიონატში.

◆ შანხაი, 13 ნოემბერი. კიდევ ერთი შეხვედრა გამართეს აქ ადგილობრივ ნაკრებთან სსრ კავშირის საკლუბო გუნდების ნაკრების კალათბურთელმა ვაჟებმა და გაიმარჯვეს — 81:66.

საფეხბურთო მერიდიანებზე

✦ სწორედ „ახალბედებმა"...

ლონდონი. 10 ნოემბერს ინგლისის ნაკრებს და მის მწვრთნელს ა. რამსეის სერიოზული გამოცდა ჰქონდა ჩასაბარებელი, — ინგლისელები შეხვდნენ ჩრდილოეთ ირლანდიის გუნდს დიდი ბრიტანეთის ქვეყნების ტრადიციულ ტურნირში. უელსთან და ავსტრიასთან სამარცხვინო თამაშის შემდეგ ინგლისელთა მდგომარეობა მეტისმეტად უსიამოვნო იყო. რამსეიმ ორი ახალი ფეხბურთელი გამოიყვანა თავდასხმაში — პიკოკი („ლიდს იუნაიტედი") და ბეიკერი („არსენალი"). ნაკრების შემადგენლობაში არ იყო გრივსი, რომელიც გრიპითაა ავად.

ინგლისელებმა საკმაოდ კარგად ითამაშეს და მოიგეს შეხვედრა — 2:1. საინტერესოა, რომ გოლები გაიტანეს სწორედ პიკოკმა და ბეიკერმა. (საქ. ინფ.).

✦ „ბენფიკა" გადარჩა წაგებას

სოფია. გასულ ოთხშაბათს ბულგარეთის ჩემპიონი „ლევსკი" შეხვდა ლისაბონის „ბენფიკას" (პორტუგალია) ევროპის ქვეყნების ჩემპიონთა თასის მერვედფინალის პირველ მატჩში. უკვე მე-4 წუთზე ბულგარელთა ცენტრფორვარდმა ასპარუხოვმა შეძლო პორტუგალიელთა კარის აღება — 1:0. ბულგარელთა უპირატესობა აშკარა იყო და პორტუგალიელი ფეხბურთელები ყოველნაირი ხერხებით ცდილობდნენ ტემპის შენელებას ისინი არ ერიდებოდნენ უხეშობას და ხშირად მიმართავდნენ სიმულაციასაც კი.

შესვენებამდე ეუსებიომ (ბულგარეთის პრესის აზრით, ეუსებიო „ბენფიკას" ერთადერთი „ნათელი ადგილი" იყო) შეძლო საპასუხო გოლის გატანა, მაგრამ რამდენიმე წუთის შემდეგ ასპარუხოვმა კვლავ შეძლო „ბენფიკას" კარის აღება — 2:1.

მეორე ტაიმში „ბენფიკას" მეკარე მელომ და მცველებმა ჟასინტომ და ჟერმანომ რამდენიმეჯერ გადაარჩინეს თავიანთი კარი აშკარა გოლს. მატჩის დასასრულამდე ეუსებიომ შეძლო ბულგარელ მცველებს შორის გასვლა და ანგარიშის გათანაბრება — 2:2.

ნოემბრის ბოლოს გუნდები კვლავ შეხვდებიან ერთმანეთს, ამჯერად ლისაბონში. (საქ. ინფ.).

✦ ფრე უნგრეთის დედაქალაქში

ევროპის ქვეყნების ჩემპიონთა თასის პირველ მერვედფინალურ მატჩში უნგრეთის დედაქალაქში ერთმანეთს შეხვდნენ „ფერენცვაროში" და საბერძნეთის „პანათინაიკოსი". თამაში დამთავრდა ფრედ — 0:0.

მადრიდის კონგრესის მხარდასაჭერად

მარშან ამოიწურა ვადა გდრ-ისა და გფრ-ის ეროვნულ ოლიმპიურ კომიტეტებს შორის შეთანხმებისა ოლიმპიურ თამაშებში გაერთიანებული საერთო გერმანული გუნდით გამოსვლის თაობაზე. გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკის ოლიმპიურმა კომიტეტმა წამოაყენა კანონიერი მოთხოვნა, რომ მას ოლიმპიადებში დამოუკიდებლად გამოსვლის უფლება მიეცეს. როგორც ცნობილია, სწორედ ამისი სიკვდილივით ეშინოდათ ბონელ პოლიტიკოსებს. სპორტული ინფორმაციის დიუსელდორფის სააგენტოს („შპორტ ინფორმატიონს დინსტ") წარმომადგენელს თავად კანცლერმა — ბატონმა ერჰარდმა მისცა ინტერვიუ, რომლითაც ცდილობდა ზემოქმედება მოეხდინა აღნიშნულ საკითხში საერთაშორისო ოლიმპიური კომიტეტის გადაწყვეტილებაზე. „მე მთელის გულით ვიმედოვნებ, — განაცხადა ერჰარდმა, — რომ საერთო გერმანული ოლიმპიური გუნდი კვლავაც იარსებებს". ბატონმა კანცლერმა დაივიწყა, რომ გფრ-ის საგარეო საქმეთა სამინისტრო პოლიტიკური და ეკონომიური დაწოლის გზით აიძულებდა ნატო-ს სხვა ქვეყნებს შესასვლელი ვიზები არ მიეცათ გდრ-ის სპორტსმენებისთვის, და რომ შინაგან საქმეთა სამინისტრო აპატიმრებდა გფრ-ში საასპარეზოდ ჩასულ გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკის სპორტსმენებს; იგი ლაპარაკობდა ორივე გერმანული სახელმწიფოს სპორტსმენთა ურთიერთობაში რაღაც გამოგონილ „კომუნისტურ დაბრკოლებებზე". ერჰარდმა ვერც ერთი მაგალითის მოტანა ვერ შეძლო (რამდენადაც ასეთი მაგალითები არ არსებობს) და ისე განაცხადა:

„გფრ-ის ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის თავმჯდომარეს წარმატებას ვუსურვებ საერთო გერმანული გუნდის შენარჩუნებისთვის მეცადინეობაში... მე არც კი მინდა განვიხილო მომავალ ოლიმპიადაში ორი გერმანული გუნდის ცალკ-ცალკე გამოსვლის იდეა".

მაგრამ ბატონ კანცლერის ცდები ამაო გამოდგა: როგორც ცნობილია, საერთაშორისო ოლიმპიური კომიტეტის მადრიდის კონგრესმა გადაწყვიტა გდრ-ის სპორტსმენებს საშუალება მისცეს თავიანთი საკუთარი ეროვნული ნაკრები შექმნან 1968 წლის ზამთრისა და ზაფხულის ოლიმპიურ თამაშებში გამოსასვლელად.

საერთაშორისო ოლიმპიური კომიტეტის გადაწყვეტილების შემდეგ უკვე კარგა დრომ განვლო, მაგრამ დასავლეთგერმანელი მოღვაწეები არ წყვეტენ ამ კომიტეტის წყევლა-კრულვას და არც იმის იმედს ფარავენ, რომ იგი „გამოფხიზლდება". პრესის საკითხთა სახელმწიფო მდივანმა ფონ ჰაზემ გაავრცელა განცხადება, რომელშიც ნათქვამია: გფრ-ის მთავრობა „მეტად წუხს", რომ საერთაშორისო ოლიმპიურმა კომიტეტმა გდრ-ის ოლიმპიური კომიტეტი სრულუფლებიან წევრად შერაცხაო.

კიდევ უფრო მოურიდებლად გამოთქვა აზრი გფრ-ის ვიცე-კანცლერმა მენდემ, რომელმაც საამისოდ ახლაც კი იპოვნა დრო, როცა ბონში სამინისტრო პორტფელებისთვის გაფთრებული შეხლა-შემოხლაა. მენდეს არ შერცხვა საერთაშორისო ოლიმპიური კომიტეტი დაედანაშაულებინა „ვითარების შემაძრწუნებელ უცოდინარობაში" და მისთვის „ორი გერმანული სახელმწიფოს თაობაზე საბჭოთა თეორიის მსახური" ეწოდებინა. დაე გაიგოს ჰერ მენდემ, რომ ორი გერმანული სახელმწიფო „საბჭოთა თეორია" კი არ არის, არამედ რეალობა, რომელიც მსოფლიოს ათობით სახელმწიფომ აღიარა და რომელსაც ვერ შეარყევენ ბონელი ბატონები, მიუხედავად მათი დიდი სურვილისა.

საერთაშორისო ოლიმპიური კომიტეტის პოზიციამ შემთხვევით როდი გამოიწვია დადებითი რეაქცია სხვადასხვა ქვეყნის სპორტულ მოღვაწეთა და სპორტსმენთა შორის. საფრანგეთის ახალგაზრდობისა და სპორტის საქმეთა კომისარიატმა მოიწონა საერთაშორისო ოლიმპიური კომიტეტის გადაწყვეტილება გდრ-ის სრულუფლებიან წევრად აღიარებისა და ოლიმპიურ თამაშებში ორი გერმანული გუნდის გამოსვლის შესახებ. იუნაიტედ პრეს ინტერნეიშენლის სააგენტო (აშშ) კომენტარს უკეთებს ამ გადაწყვეტილებას და ხაზს უსვამს, რომ ამიერიდან აღარავითარი სიძნელეები არ წარმოიშვება გრენობლში ზამთრის ოლიმპიური თამაშების ჩატარებისას გდრ-ის სპორტსმენთათვის ვიზების გაცემაში.

შვეციის ოლიმპიური კომიტეტის პრეზიდენტმა სვენ ლოფტმანმა განაცხადა: „აღმოსავლეთ გერმანიამ სპორტის განვითარებაში მეტად მაღალ დონეს მიაღწია და დიდი ხანია მოიპოვა უფლება საკუთარი გუნდით მონაწილეობდეს ოლიმპიურ თამაშებში". ლოფტმანს ეთანხმება ჰოკეის საერთაშორისო კავშირის პრეზიდენტი ჯონ აჰერნი: „ოლიმპიური საერთაშორისო კომიტეტის გადაწყვეტილება მოულოდნელობა არ გახლავთ. იგი დიდი ხანია დღის წესრიგში იდგა, დიდი ხანია გარდუვალ აუცილებლობად იქცა". ასეთივე აზრისაა ბელგიის ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის პრეზიდენტი რაულ მოლე, რომელმაც ჟურნალისტებისთვის მიცემულ ინტერვიუში ხაზგასმით თქვა: „საერთაშორისო ოლიმპიურმა კომიტეტმა უბრალოდ აღიარა მდგომარეობა, რომელიც დიდი ხანია არსებობდა სინამდვილეში".

რაც შეეხება გდრ-ის სპორტული საზოგადოებრიობის აზრს, იგი ჩინებულად გამოხატა სახელგანთქმულმა ველოსიპედისტმა გუსტავ-ადოლფ შურმა: „მადრიდში გდრ-ის სპორტსმენთა პატიოსანმა არგუმენტებმა სძლია დასავლეთგერმანული შპორტბუნდის ხელმძღვანელობის ბინძურ მაქინაციებს. ჰალშტეინის დოქტრინამ სპორტში კიდევ ერთხელ განიცადა გამანადგურებელი დამარცხება".

ა. გურკოვი.

½ სპასკი — ტალი ½

სპასკი მიილტვის ენდშპილისაკენ

სპასკი — ტალი
სიცილიური დაცვა

1. e5 c5 2. მf3 e6 3. მc3 აa6 4. d4 cd 5. მ:d4 ლc7 6. კd3 მc6 7. კe3 მf6 8. 0—0 b5 9. მ:c6.

II პარტიაში სპასკიმ 9. მb3 კe7 10. f4 ითამაშა და ბრძოლა უალრესად მწვავედ წარიმართა. როგორც ჩანს, სპასკის ხელს არ აძლევს გაფთრებული ქიდილი, ვინაიდან ასეთ დროს ტალი თავის სტიქიაში აღმოჩნდება ხოლმე. ამიტომ მომდევნო შეხვედრებში, სულერთია, თეთრებითაა თუ შავებით, სპასკი მიილტვის მხოლოდ ენდშპილისკენ. ფსიქოლოგიური თვალსაზრისით ეს, რასაკვირველია, სწორი ნაბიჯია, ვინაიდან რიგელი ენდშპილებში წყლიდან ამოყვანილი თევზივით გრძნობს თავს. და მაინც, მიუხედავად ყოველივე ამისა, სპასკის სტრატეგიამ მხოლოდ ერთხელ გამოილო ნაყოფი.

ახლაც იგივე ქარგით მიმდინარეობს თამაში.

9. ... ლ:c6 10. a3

არ შეიძლება 10. e5, 10. ... b4 და 11. ... მd5-ის გამო.

10. ... კc5 11. e5 კb7 12. ლf3

ენდშპილის შეთავაზებით. ტალმა მიიღო გამოწვევა. ბუნებრივია იბადება კითხვა: რატომ თანხმდება იგი ისეთ თამაშზე, რომელიც მის სტილს პირდაპირ ეწინააღმდეგება? ამის ახსნა შეიძლება ვეძიოთ ტ. პეტროსიანის საუბარში, რომელიც „ლელოს" წინა ნომერში დაიბეჭდა. საქმე ის გახლავთ, რომ მატჩის მიწურულში თუ ანგარიში საყაიმო იქნა, ტალმა ყველაზე უკეთესად იცის ძალთა მობილიზება და გადამწყვეტი დარტყმაც. ამიტომ ხომ არ აძლევს ხელს ტალს ყაიმები? სპასკის კი სწორედ ენდშპილში სურს ქულების დაგროვება.

12. ...ლ:f3 13. gf კ:e3 14. fe მd5 15. მe4 მფe7

არ ვარგოდა 15. ... მ:e3 16. მd6+ მფe7 17. მ:b7 მ:f1 18. მფ:f1 გამო.

16. მფf2 მb6 17. მc5 კc6 18. b4 d6 19. ed+ მფ:d6 20. e4 e5 21. ეfd1 მფe7 22. მფe3 ეhc8 23. h4.

პოზიცია გაირკვა. თეთრებს პოზიციური უპირატესობა აქვთ, რომელიც ბევრ რამეში გამოიხატება: მეფის კარგ მდგომარეობაში, ორივე ფრთაზე ხაზების გახსნის შესაძლებლობაში, პაიკთა [illegible] წყობაში. [illegible] მიზანია [illegible] უპირატესობის [illegible]

23. ... ეc7 24. ეg1 g6 25. h5 კe8 26. hg hg 27. ეg5!

კარგი, ღრმა სვლაა. სპასკი იწვევს მოწინააღმდეგის პაიკის წინსვლას, რათა ძირშივე მოსპოს მის მხრიდან კონტრთამაშის შესაძლებლობა. საჭიროა კიდევ g6 პაიკის შეტყუება g5-ზე.

27. ... f6 28. ეg2 მd7 29. მ:d7 ე:d7 30. ეh1 ეc8 31. ეh7+ მფd6 32. ეh8 ეdd8 33. ეg1 კf7 34. ეh7 ეd7 35. a4

სპასკი იწყებს შეტევას შავების სუსტ პაიკებზე.

35. ... მფc6

პრეს-ბიუროში უკეთესად მიიჩნევდნენ 35. ... ba 36. კ:a6 ეc3+ 37. კd3 a3 კონტრშანსებით.

36. ეa1 ეb8! 37. ეg7 g5 38. ab+ab 39. ეa5 ეb6 40. ეa8 კe6 41. ეg6 ეf7

სპასკიმ ძალიან გააქტიურა თავისი პოზიცია და მიზანიც განახორციელა. ახლა საჭიროა ამ უპირატესობის რეალიზება. მაგრამ როგორ?

თ. გიორგაძე.

გაუთამაშებელი პარტიების დამთავრება...

ვაუთა საერთაშორისო საჭადრაკო ტურნირის საბოლოო ცხრილი

№№	მონაწილენი	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	ქ.	ა.
1	ვ. გურგენიძე /სსრკ/		1	½	½	½	½	½	1	1	0	½	½	½	1	1	1	1	1	12	I
2	რ. ჯინჯიხაშვილი /სსრკ/	0		½	½	1	0	½	½	½	1	1	1	0	1	1	1	½	1	11	II
3	რ. ხოლმოვი /სსრკ/	½	½		½	1	½	1	½	½	1	½	½	½	½	½	½	1	½	10½	III
4	ა. ლილიენთალი /სსრკ/	½	½	½		1	1	½	½	½	½	½	½	½	½	½	1	½	½	10	IV–V
5	ვ. ჰორტი /ჩსრ/	½	0	0	0		½	½	0	½	1	1	½	1	1	1	1	½	1	10	IV–V
6	რ. ბოგდანოვიჩი /იუგოსლ/	½	1	½	0	½		½	½	½	1	½	½	½	½	½	½	1	½	9½	VI–VII
7	რ. ფუქსი /გდრ/	½	½	0	½	½	½		1	½	1	½	1	½	½	½	½	½	½	9½	VI–VII
8	ბ. შოოში /რუმინეთი/	0	½	½	½	1	½	0		½	1	1	½	½	0	½	1	½	½	9	VIII
9	ა. გიპსლისი /სსრკ/	0	½	½	½	½	½	½	½		½	1	½	½	½	1	0	½	½	8½	IX
10	ვ. ალატორცევი /სსრკ/	1	0	0	½	0	0	0	0	½		½	1	½	1	½	1	½	1	8	X–XIII
11	ა. ბუსლაევი /სსრკ/	½	0	½	½	0	½	½	0	0	½		½	½	½	1	1	½	1	8	X–XIII
12	მ. დამიანოვიჩი /იუგოსლ/	½	0	½	½	½	½	0	½	½	0	½		1	½	1	½	½	½	8	X–XIII
13	ა. კოლაროვი /ბულგ/	½	1	½	½	0	½	½	½	½	½	½	0		½	½	0	1	½	8	X–XIII
14	ვ. იანსა /ჩეხოსლოვ/	0	0	½	½	0	½	½	1	½	0	½	½	½		½	½	½	½	7	XIV
15	ი. რადულოვი /ბულგ/	0	0	½	½	0	½	½	½	0	½	0	0	½	½		1	½	1	6½	XV
16	ა. ბოკუჩავა /სსრკ/	0	0	½	0	0	½	½	0	1	0	0	½	1	½	0		1	½	6	XVI–XVII
17	ლ. ნავაროვსკი /უნგრ/	0	½	0	½	½	0	½	½	½	½	½	½	0	½	½	0		½	6	XVI–XVII
18	ვ. ბალცეროვსკი /პოლონ/	0	0	½	½	0	½	½	½	½	0	0	½	½	½	0	½	½		5½	XVIII

(თბილისი. 24 ოქტომბერი — 12 ნოემბერი)

გუშინ... 3 : 3

როცა მატჩის მთავარმა არბიტრმა ს. ფლორმა გახსნა კონვერტი და დაფაზე გაკეთდა სპასკის მიერ ჩაწერილი სვლა, ტალის მწვრთნელები პირდაპირ სახტად დარჩნენ: სპასკის ჩაუწერია ყველაზე უარესი სვლა.

ტალმა თითო ეტლის გაცვლით მთლიანად გაათანაბრა თამაში და თეთრების უპირატესობის რეალიზება ვეღარ ვიხილეთ.

შემდგომ, მართალია სპასკი კვლავ ცდილობდა გამარჯვების წინაპირობის შექმნას, მაგრამ მუდამ აწყდებოდა მეტოქის მძლავრ წინააღმდეგობას. ბოლოს, სამსაათნახევრიანი თამაშის შემდეგ სპასკიმ თავად შესთავაზა ყაიმი ტალს.

აი, როგორ წარიმართა პარტიის დამთავრება:

42. ეgg8? (მოგების შანსებს ინარჩუნებდა 42. ეa5 ან 42. ეh6. თითო ეტლის გაცვლის შემდეგ ყაიმი გარდუვალია) **42. ...ეa7 43. ე:a7 კ:g8 44. ეa8 კf7 45. ეf8 ეb7 46. მფf2 მფd6 47. მფg3 მფe7 48. ეh8 ეb6 49. ეh7 მფf8 50. მფf2 მფg8 51. ეh1 კe6 52. მფe3 ეb7 53. ეa1 მფf8 54. ეh1 მფg7 55. მფd2 ეd7 56. ეa1 ეb7 57. ეa6 კd7 58. მფe3 მფf7 59. ეd6 მფe7 60. ეd5 კc6 61. ეc5 მფd6 62. მფf2 ეb6 63. მფg3 კd7 64. კf1 ეb8 65. ეd5+ მფe7 66. კh3 კc6 67. ეc5 მფd6 68. მფf2 ეh8 69. კf1 ეb8 70. მფe3 ეb7.** ყაიმი.

სიგელი — დეკანს

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფიზკულტურული კოლექტივი ერთ-ერთი მოწინავეა ჩვენს რესპუბლიკაში. აქაური მძლეოსნები, კალათბურთელები, ტანმოვარჯიშენი, ჩოგბურთელები, მოფარიკავენი და სხვა სახეობათა წარმომადგენლები მუდამ წარმატებით გამოდიან არა მარტო საქართველოს, არამედ სსრ კავშირის პირველობებშიც. ჩვენი ქვეყნის სტუდენტთა თამაშებში უნივერსიტეტელები უძლიერესნი აღმოჩნდნენ და მთავარი პრიზიც დაისაკუთრეს. აქაური სტუდენტი-სპორტსმენების წარმატებებში დიდი წვლილი შეაქვთ იურიდიული ფაკულტეტის მსმენელებსაც. მომავალ იურისტებთან მაღალ დონეზე დგას მასობრივი ფიზკულტურულ-გამაჯანსაღებელი და სპორტული მუშაობა.

იურიდიულ ფაკულტეტზე ფიზკულტურისა და სპორტის განვითარებაში სისტემატური დახმარებისთვის, რამაც ხელი შეუწყო სტუდენტ-სპორტსმენთა ოსტატობისა და აკადემიური მოსწრების ზრდას, საქართველოს სსრ სპორტულ საზოგადოებათა და ორგანიზაციების კავშირმა სიგელით დააჯილდოვა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის იურიდიული ფაკულტეტის დეკანი, დოცენტი გ. ინწკირველი.

ალმართ-დაღმართ...

დელისის მიდამოებში ჩატარდა თბილისის პირველობა ველოკროსში.

შეჯიბრების მთავარმა მსაჯმა ი. გოცირიძემ მონაწილეებს უკანასკნელად აუხსნა ტრასა და ასპარეზობას სტარტი მიეცა. სპორტსმენებს პირველი 200-250 მეტრის გადალახვა ფეხით მოუხდათ, შემდეგ ისინი „ამხედრდნენ" ველოსიპედებზე და დაიწყო მკვეთრი მოსახვევები, თავდაღმართები და აღმართები...

თავიდანვე დაწინაურდნენ პირველთანრიგოსანი ტ. ქანთარია, სპორტის ოსტატები კ. ყაველაშვილი და ე. მელქოვი. ეს სამეული 8 წრის განმავლობაში რიგრიგობით ლიდერობდა. შემდეგ მეწინავეობა დასთმო მელქოვმა, ხოლო მალე ავარიის გამო ასეთივე ბედი ეწია ქანთარიას.

საბოლოოდ გაიმარჯვა ყაველაშვილმა („ბურევესტნიკი"). მან 24 კმ დაფარა 50 წუთსა და 52 წამში. II იყო მელქოვი („დინამო") — 51.10,0, III — ქანთარია („ბურევესტნიკი") — 52.09,0. გუნდურ ჩათვლაში გაიმარჯვეს ბურევესტნიკელებმა.

შეჯიბრების შემდეგ შედგა თბილისის ნაკრები, რომელიც 16 ნოემბერს ხოხუშში მონაწილეობას მიიღებს საქართველოს პირველობაში.

ა. ბუნია,
სპორტის ოსტატი.

წელიწადი როგორც წელი...

დიდი ხანი არაა, რაც მოდაში შემოვიდა შავლაქებიანი თეთრი ბურთები, რომლებიც თავისი შეფერილობით კამათელსა ჰგავს. რომელი მხრით დაჯდება იგი? საფეხბურთო ნატიურმორტის ასეთმა პატარა დეტალმა თითქოს კიდევ ერთხელ გაუსვა ხაზი, რომ ამ თამაშში მუდამაა მიმალული მოულოდნელობა, მასში რაღაც ყოველთვის გაურკვეველია.

რა გვაღელვებდა და გვაწუხებდა ამ სეზონში, რომელიც უკვე დასასრულს უახლოვდება? რა ამოცანებია უკვე ამოხსნილი და რა რჩება ჯერ კიდევ კითხვის ნიშნით?

ერთი შეხედვით, წელიწადი როგორც წელიწადია, — ყველაფერი თავის რიგზე მიდის. ჩვენმა ნაკრებმა მესამედ გაიმარჯვა შესარჩევ ტურნირში და მოხვდა „ოქროს ქალღმერთის" მაძიებელ 16 რჩეულს შორის. სსრ კავშირის თასი გაემართა მისთვის კარგად ცნობილი „სპარტაკის" მისამართით, ხოლო ჩემპიონი გახდება გუნდი, რომელსაც ადრე უკვე ეპყრა ეს წოდება. მაგრამ სატურნირო ცხრილების გარეგნულ სიმშვიდეს არ შეუძლია დაგვავიწყოს ყველა ის საპრობლემო მხარე, რომელთა რიცხვი საკმაოდ დიდია.

განვლილი საფეხბურთო წელი რთულიც იყო და ძნელიც. მან ახალი ძალითააფორიაქა ექვები, რომლებსაც გულშემატკივარნი. ეს, როგორც წესი, ემოციური ადამიანები, ადვილად ექვემდებარებიან ამ ეჭვებმა საგონებელში ჩააგდო ზოგიერთი სპეციალისტიც. ეტყობა, ისინი რამდენადმე შემფოთებული არიან შეუნელებელი წინააღმდეგობებით თეორიული აზრის კრისტალურ სიცხადესა და ცოცხალი თამაშის ერთობ ბუნდოვან კონტურებს შორის. გასაკვირი არაა, რომ ჩვენს პრესაში ჩნდება ვარაუდები და პროექტები, რომლებსაც თუ არა ავარიულს, სხვას ვერაფერს უწოდებ.

აი, მაგალითად, თეორია იმაზე, რომ ჩავარდნები ჩვენი ფეხბურთის ძველ აღიარებულ ლიდერთა თამაშში (მოსკოვის „დინამო", „სპარტაკი" და ცსკა, თბილისის „დინამო") აიხსნება დანარჩენი გუნდების წინააღმდეგობის მოუხახერხებელი და სასირდი ძალით. მოსახერხებელი და სასიამოვნო ვერსიაა, ხომ მართალია? მაგრამ ეს თუ ასეა, მაშ ვინ მოუვიდა მათს შესაცვლელად, ვინ შეავიწროვა ისინი? მთელი ჩვენი პატივისცემის მიუხედავად მინსკის „დინამოს" თამაში, კერპი და სწრაფი გუნდის მიმართ, ალბათ, მაინც გადამეტებული იქნება თუ ვიტყვით, რომ მას უკვე ახლა შეუძლია შეცვალოს თავისი მოსკოველი ან თბილისელი თანაკლუბელები. მაღალი კლასის გუნდის რეპუტაცია ხომ წლობით ყალიბდება და მას ვერ მოიპოვებ ხელის ერთი მოსმით, ერთი მარჯვე სეზონით.

ჩვენი „დიდი ექვსეული" — მხედველობაში მაქვს 6 გუნდი, რომელთა შორისაც ნაწილდებოდა დღემდე ჩემპიონის წოდება — ჩამოყალიბდა დიდი ხნის წინ ჯერ კიდევ ომამდელ წლებში და მას შემდეგ ვერც ერთმა სხვა კლუბმა ვერ შეძლო შეღწევა მის ფარგლებში. და ძნელი წარმოსადგენიცაა, რომ ეს მოხდეს, ყოველ შემთხვევაში, უახლოეს ხანებში.

ზოგიერთი კლუბის კერძო წარმატებებზე ლაპარაკი (თავის დროზე ხმაურიანი მისალმებები გამოიწვია „მოლდოვას", „ავანგარდის", „კაირატის", „პახტაკორის" აღმაფრენამ) შეიძლება გამოდგეს მხოლოდ თვალის ასარიდებლად, მხოლოდ როგორც ცდა — წარმოვსახოთ ლიდერთა საქმეების უხუსურობა როგორც ერთგვარი საიმედო კანონზომიერება. არა, რა საჭიროა ყოველივე ეს! თუ ამ ექვსეულიდან საიმედოდ გამოიყურება მხოლოდ ორი გუნდი — „ტორპედო" და კიევის „დინამო". ეს ძალიან ცოტაა და სრული უფლება გვაქვს დავიცვათ ჩვენი შეხედულება, რომ საკლუბო ფეხბურთის დონე წელს არ იყო მაღალი.

სიმპტომატურია ერთი წინადადება. გვთავაზობენ შევქმნათ ჩვენი ქვეყნის მუდმივი ნაკრები გუნდი, გამოვყოთ იგი კლუბებისაგან, რათა ჰქონდეს საერთაშორისო და ამხანაგურ შეხვედრათა საკუთარი კალენდარი. მთავარი არგუმენტები ასეთია: დაქვეითდება მოთამაშეთა დატვირთვა, პირველობის გათამაშება ჩაივლის შეუფერხებლად, საკლუბო გუნდები დანაკარგს შეივსებენ ნიჭიერი ახალგაზრდობით. რა მოხდენილად და უბრალოდ გამოიყურება ყველაფერი ეს! გასაკვირიცაა, რომ ეს ადრე არავის არსად მოსვლია აზრად.

და მაინც, საფეხბურთო ცხოვრების ძირითად ფორმას წარმოადგენს საკავშირო ჩემპიონატი მისი თვითეული მატჩის სისტემატურობით და პასუხისმგებლობით. აქ მაღლდება ოსტატობა და იწრთობა მოთამაშეთა ნებისყოფა.

ჩვენ კარგად ვიცით, რომ ამხანაგური თამაშები, მათ შორის საერთაშორისონიც, იშვიათი გამონაკლისის გარდა მიმდინარეობს საკმაოდ „ჩულქეთილ" ვითარებაში და მუდამ ვერ გვაძლევს ნათელ წარმოდგენას ძალთა ჭეშმარიტ შეფარდებაზე. არაფერს ვამბობ იმაზე, რომ საუკეთესო მოთამაშეთა „ევაკუაცია" აუცილებლად დააქვეითებს ინტერესს ჩემპიონატისადმი, დასცემს მის ავტორიტეტს.

დიახ, აშკარად ვხედავთ, რომ ჩვენი ნაკრები გაჭირვებით წყვეტს თავისი „თერთმეტის განტოლებას". მის ძირითად შემადგენლობაში არიან მეკარეები, არიან უცვლელი ა. შესტერნიოვი, ვ. ვორონინი, ს. მეტრეველი, მაგრამ დანარჩენ ადგილებზე განუწყვეტლივ ხდება სხვადასხვა კანდიდატის გამოცდა და შემოწმება. შეიძლება ეს სიძნელეები წარმოიქმნება არა იმით, რომ ნაკრები არაა გამოყოფილი კლუბებისგან, არამედ პირიქით, იმიტომ, რომ კლუბებში, მის ძირითად მიმწოდებლებში არჩევანიც მცირეა და, საერთოდ, თამაშიც უხეიროდაა ორგანიზებული.

მოსკოვის „სპარტაკი", თუმცა მან მოიგო კიდეც თასი, ტოვებს გუნდის შთაბეჭდილებას, რომელმაც უკვე უარი თქვა ყველა თავის ტრადიციაზე, დაივიწყა საკუთარი ღირსება, დაკარგა თამაშის ძაფი და, საერთოდ, ძალზე ცუდად აქვს საქმეები. რაა გასაკვირი, რომ სპარტაკელები არ ჩანან ნაკრებში?!

დაახლოებით ასევე გამოიყურებოდნენ მთელი პირველი წრის მანძილზე მოსკოვის დინამოელებიც. შემდეგ მათ თავი მოიქაჩლეს, შეუდგნენ დანა[illegible] ანაზღაურებას, მაგრამ მათს გამარ[illegible] ბებში მაინც უფრო მეტი გულმოდ[illegible] ბა და დაჟინებულობა ჩანს, ვიდრ[illegible] მდვილი სათამაშო ელვარება. ახ[illegible] დინამოელებს (რასაკვირველია, [illegible] შინის გარდა) არავინ ჰყავთ ნაკ[illegible] გასაგზავნად და ეს მაშინ, როდ[illegible] ორი გუნდი ყველაზე უფრო [illegible] იყო წარმოდგენილი ნაკრებში და [illegible] მანეთს შორის ქიშპობდა კიდ[illegible] პატივისთვის. განა შეიძლება [illegible] ჩაიაროს ასეთ მიმწოდებელთა [illegible] კარგვამ?!

სეზონის დაწყების წინ მე „[illegible] ოკში" დავწერე იმის თაობაზე, [illegible] რა საინტერესო იქნება თბილისის „[illegible] ნამოს" გამოსვლები, რომელმაც, [illegible] გორც იქნა, გეზი გაუგო დიდი [illegible] ტების ბედნიერებას. არა. [illegible] როდ, ამ გუნდისთვის მოხომაქის [illegible] მძიმე აღმოჩნდა. იგი ისეთივე [illegible] ბარი და ძლიერია თავისი შემა[illegible] ლობით და რამდენიმე ახალგა[illegible] საინტერესო მოთამაშეც დაავწი[illegible] მაგრამ მრავალ შეხვედრაში უნებლ[illegible] ფოდ, დაბნეულად გამოიყურებ[illegible] როგორც ეტყობა, თბილისელებმა [illegible] გამოიჩინეს ნებისყოფა გამკლავ[illegible] ნენ რამდენიმე დამარცხებას და [illegible] პოვეს უდისციპლინო გუნდის საბ[illegible] კი, რომელიც პირველია დარღვ[illegible] რაოდენობის მიხედვით.

და, ბოლოს, ცსკა. გახსოვთ, რო[illegible] წააგეს მეორე წრის დასაწყისში [illegible] ლებმა ზედიზედ 4 მატჩი? ამ [illegible] ნად დაკომპლექტებულ გუნდს [illegible]

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ლიუდმილა ლაპტევა III კლასის მოსწავლე იყო, როცა პირველად შეაღო ტანვარჯიშული დარბაზის კარი. გოგონას მალე შეუყვარდა ახალი სამყარო და VI კლასში გადასული უკვე მოზრდილთა I თანრიგის მფლობელი და აფხაზეთის ნაკრები გუნდის წევრი გახდა. შემდეგ ლიუდმილას უცბად შეეცვალა ტრფიალი: სპორტულ ტანვარჯიშს თავი დაანება და მხატვრული ტანვარჯიშის სექციაში განაგრძო მეცადინეობა.

ყველაფერი თავიდან დაიწყო. მწვრთნელის — ვალენტინა კრილოვას დახმარებით მან თანმიმდევრულად გაიარა მხატვრული ტანვარჯიშის პირველი საფეხურები და ოსტატთა პროგრამის ათვისებას შეუდგა. დადგა პირველი გამოცდის დღეც — აფხაზეთის 1964 წლის ჩემპიონატი. დაძაბულ ბრძოლაში ლიუდმილამ უკან ჩამოიტოვა ყველა მეტოქე, თანაც სპორტის ოსტატის ნორმის შესრულებას მხოლოდ 0,1 ქულა დააკლდა.

წლეულს თებერვალს ლაპტევამ კვლავ მოიგო აფხაზეთის პირველობა, შემდეგ კი, მოსწავლეთა რესპუბლიკურ პირველობაზე, პირველად იზეიმა სპორტის ოსტატის ნორმის შესრულება.

ნაადრევი წარმატება და ქება ხშირად თავბრუს ახვევს ახალგაზრდას. ამას ლაპტევაზე ვერ ვიტყვით. წარმატებამ ფრთა შეასხა და ძალა შეჰმატა, მეტი მონდომებით შეუდგა ვარჯიშს. სიბეჯითემ ახალი ნაყოფიც გამოიღო — საქართველოს მოსწავლეთა სპარტაკიადაზე ლიუდმილამ უკან ჩამოიტოვა ძლიერი ოსტატები და დამსახურებულად მოიპოვა ჩემპიონის ტიტული.

ასეთია ახლა უკვე თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ეკონომიური ფაკულტეტის I კურსის სტუდენტის ლ. ლაპტევას სპორტული გზა, რომელიც, იმედია, მომავალში ახალი წარმატებებით აღინიშნება.

ი. იუნაევი.

* * *

ს უ რ ა თ ზ ე: ლ. ლაპტევა.
ფოტო ავტორისა.

ნაკადი

ოსტატობის ნაცვლად — ხულიგნობა

ქუთაისის სტადიონზე ამას წინათ გაიმართა ჩვენი რესპუბლიკის „ბ" კლასის გუნდების მატჩი ფეხბურთში ადგილობრივ „მეშახტესა" და ფოთის „კოლხიდას" შორის. ეს იყო კალენდარული თამაში საკავშირო თასზე, რომელიც მომავალი წლის ჩათვლაში შედის.

მეშახტეთა ქალაქში მუდამ დიდ ინტერესს იჩენენ ფეხბურთელთა შეხვედრებისადმი, მაგრამ მაყურებლებმა ამჯერად იხილეს არა სპორტსმენთა ოსტატობა, არამედ თავგასულ ხულიგანთა ყოვლად უხამსი საქციელი.

მიმდინარეობდა მატჩის მეორე ნახევარი. „კოლხიდის" კაპიტანს გ. ცაცავაშვილს უკვე მიღებული ჰქონდა რამდენიმე მითითება მსაჯისგან. მის მორიგ გაფრთხილებაზე ცაცავაშვილმა უშვერი გინებით უპასუხა, ხოლო როცა მოთხოვეს მინდვრის დატოვება, მან დემონსტრაციულად განაცხადა უარი. კაპიტანს გამოექომაგნენ მისი თანაგუნდელები გ. ტოგონიძე, დ. ალმასია, შ. ბურჭულაძე. მინდვრიდან ისმოდა უწმაწური სიტყვები. წესრიგის აღსადგენად მსაჯს მიეშველნენ მწვრთნელები, მაგრამ თავაშვებულ ფეხბურთელთა დაშოშმინება მაინც ვერ მოხერხდა.

მსაჯი იძულებული იყო ოთხივე მოთამაშე გაეძევებინა მინდვრიდან და თამაში შეწყდა. ამის შემდეგ ხულიგნები გასახდელში აპირებდნენ მსაჯთან „ანგარიშის გასწორებას" და რომ „კოლხიდის" მწვრთნელები არა, საქმე კიდევ უფრო შორს წავიდოდა.

საინტერესოა, რა ზომებს მიიღებენ შესაბამისი ორგანოები ზემოჩამოთვლილ ფეხბურთელთა მიმართ?

ზ. ჯორჯაძე.
(ჩვენი კორ.).

ფეხბურთი

სსრ კავშირის პირველობა

„ა" კლასი

გათამაშების ცხრილი
მეორე ჯგუფი
I—XVI ადგილები

მდგომარეობა 14 ნოემბრისათვის

	თ.	მ.	ფ.	წ.	ბ.	ქ.
„კაირატი" (ალმა-ათა)	28	12	11	5	35—17	35
„ტექსტილშჩიკი" (ივანოვო)	28	13	8	7	38—24	34
„შინიკი" (იაროსლავლი)	28	14	6	8	35—21	34
„არარატი" (ერევანი)	28	14	6	8	40—34	34
„ავანგარდი" (ხარკოვი)	28	14	5	9	34—33	33
„ურალმაში" (სვერდლოვსკი)	28	11	9	8	34—27	31
„ზარია" (ლუგანსკი)	28	11	8	9	29—27	30
„ჟალგირისი" (ვილნიუსი)	28	10	8	10	32—28	28
„ვოლგა" (გორკი)	28	12	4	12	28—32	28
„შახტიორი" (ყარაგანდა)	28	9	8	11	25—23	26
„დნეპრი" (დნეპროპეტროვსკი)	28	10	8	10	26—20	26
„კარპატი" (ლვოვი)	28	8	10	10	24—25	26
„თერგი" (გროზნო)	28	10	5	13	32—41	25
„მოლდოვა" (კიშინიოვი)	28	7	8	13	16—27	22
„დაუგავა" (რიგა)	28	6	7	15	26—45	19
„ლოკომოტივი" (ჩელიაბინსკი)	28	3	9	16	19—43	15

გაიმართა კიდევ ორი მატჩი.

● „მერცხალი" (მახარაძე) — „მესხეთი" (ახალციხე) 3:2. მსაჯი ო. ალავიძე (თბილისი).

მცირე დრო იყო გასული თამაშის დასაწყისიდან და მეტოქეებმა უკვე მოასწრეს თითო ბურთის გატანა. ანგარიში გახსნა მახარაძელმა სალუქვაძემ, ხოლო საპასუხო ბურთი გაიტანა ყიფიანმა.

შესვენების შემდეგ იმავე სალუქვაძემ და ყიფიანმა ანგარიში გახადეს 2:2. მატჩი დასასრულს უახლოვდებოდა, როცა ბურთი მოხვდა ახალციხელთა ერთ-ერთ მცველს და გავიდა კარში. გაიმარჯვა „მერცხალმა".

● „სამეგრელო" (ზუგდიდი) — „გურია" (ლანჩხუთი) 2:2. მსაჯი ი. კუსიდი (ბათუმი).

შეხვედრის მეორე ნახევარში წინ იყვნენ სტუმრები — 2:1. ზუგდიდელებმა მოუმატეს ტემპს და შეძლეს მეორე საპასუხო ბურთის გატანაც.

საქართველოს პირველობა

გათამაშების ცხრილი
I ჯგუფი

მდგომარეობა 12 ნოემბრისათვის

	თ.	მ.	ფ.	წ.	ბ.	ქ.
„თოლია" (თბილისი)	31	15	11	5	53—29	41
„დილა" (გორი)	32	18	4	10	41—24	40
„შუქურა" (ქობულეთი)	31	12	15	4	56—42	39
„მესხეთი" (ახალციხე)	31	13	10	8	39—32	36
„სინათლე" (თბილისი)	31	10	13	8	41—36	33
„გურია" (ლანჩხუთი)	31	10	13	8	38—35	33
„ციხკარი" (ცხაკაია)	31	11	10	10	44—34	32
„მერცხალი" (მახარაძე)	31	12	7	12	48—49	31
ხ ბ ა (თბილისი)	32	8	14	10	52—42	30
„მეტალურგი" (ზესტაფონი)	31	9	11	11	37—35	29
„ლოკომოტივი" (სამტრედია)	31	8	12	11	33—36	28
„სამეგრელო" (ზუგდიდი)	31	9	10	12	34—47	28
„განთიადი" (ბორჯომი)	31	7	14	10	38—49	28
„ბახმარო" (ჩოხატაური)	31	7	13	11	38—46	27
„მეშახტე" (ტყვარჩელი)	31	9	9	13	35—50	27
„წინსვლა" (წულუკიძე)	32	8	11	13	36—60	27
„მაღაროელი" (ჭიათურა)	31	7	7	17	35—51	21

...დი, და მაინც...

...წელია ვერ მოუხერხებია ჩა... ...ბოს საბრძოლო ხასიათი, რო... ...მას საშუალებას მისცემდა არა ...ერიანად ეთამაშა, არამედ ...ძლიერითაც ებრძოლა ბოლო... ...მიელები თავიანთი სულისკვე... — აი, ეს ჭირდება კოლექტივს ...სხვადასხვა მოთამაშე სხვადა... ...ლუბიდან.

...ჩამოთვლილი გუნდები რომ, ...იტყვიან, წესრიგზე იყვნენ, ...მული ვარ ნაკრების პრობ... ...ცილებით უფრო იოლად გა... ...ოდა, ახლანდელი მტკივნეული ...და გაუთავებელი ცვლილებ... ...მე თქვენ შემეკითხებით: რა ...გაკეთდეს? ვფიქრობ, ფეხ... ...ფედერაციამ „დიდი ექვსეუ... ...და განიხილოს როგორც ნაკრე... ...თვალი ადევნოს მას, მოიხმა... ...დაჭრით ჩაერიოს ჩავარდნის ...ვე ნიშნებისას, ეხება ეს თა... ...ყოფაქცევას, სულ ერთია. ...ერთი მეორისაგან განუყოფე...

...იეროდ. „დიდი ექვსეულის" ...მომადგენელი აღმავლობას გა... ...და მათი მეშვეობით გვაქვს ...თანამედროვე ფეხბურთის ...ნიმუში. ეს საშუალებას გვა... ...არ დავკარგოთ ორიენტირი. ს... ...მატჩი მათს შორის კიევის ...ზე ყველაზე საინტერესო და ...იყო ამ სეზონში.

...კვალი დატოვა ჩვენს მეხ... ...ბრაზილიის ნაკრების თამა... ...ზილიელები 7 წლის წინ ჯნა... ...პოლმისა და გეტებორგის გა...

ზონებზე. მაშინ მსოფლიო ჩემპიონები სასწაულთმოქმედი გუნდის შთაბეჭდილებას ტოვებდნენ. გეგონებოდათ, იგი განუმეორებელია და მისი არსებობაც იშვიათი იღბალია. და აი, ეს გუნდი კვლავ თვალწინ გვყავს. ბრაზილიელთა შემადგენლობაში უკვე აღარ არიან გამოჩენილი ფეხბურთელები — მცველი ნ. სანტოსი, დისპეტჩერი დიდი, ფორვარდები ვავა და გარინჩა (მოსკოვში იგი ტრიბუნებს მხოლოდ რამდენიმე წუთით აჩვენეს). თამაში კი იგივეა, ერთდროულად პრაქტიკულიც და ვირტუოზულიც. არაფერი ზედმეტი. ბრაზილიელებმა კარგად იციან, რომ ბურთის გადაცემა — ეს ფეხბურთის ენაა და შესანიშნავ მოსაუბრეებად გვაჩვენეს თავი. ამასთან, გამოირკვა, რომ მათ საუბარში ჩარევა არც ისე იოლი საქმეა. ისინი დაჟინებით ამტკიცებენ, რომ თამაში დაფუძნებულია ბურთის ფლობის ხელოვნებაზე, რომ იგი პირველადია, ყველაზე მაღლა დგას და ვერავითარი სხვა ღირსებით მას ვერ შეცვლი.

გამოდის, რომ ლაპარაკი „სასწაულთმოქმედებასა" და „იღბალზე" ბრაზილიის ნაკრების მიმართ უადგილოა. საქმე ის გახლავთ, თუ როგორი შეხედულება აქვს თამაშზე, საქმე იმ თვისებებშია, რომლებიც ყველაზე უფრო ფასდება მოთამაშეებში. ერთი სიტყვით, საქმე მდგომარეობს მათს თავისებურ და მაღალ საფეხბურთო კულტურაში. იწყება კი იგი იმით, რომ თამაშს მოწყურებული ბავშვი თავისი ბურთის მომთვინიერებლად უნდა იქცეს, მიაღწიოს მის სრულ დამორჩილებას (ამ სამახსოვრო მატჩის შედეგს ჩვენთვის გამოხატავს არა მისი ანგარიში. შედეგი, დარწმუნებული ვარ, შეიძლება უფრო ნაკლებად საწყენი ყოფილიყო, ვიდრე 0:3. სიტყვამ მოიტანა და ნოემბერში ველით საპასუხო შეხვედრას რიო-დე-ჟანეიროში).

აქ კვლავ წამოიჭრა ფეხბურთის სწავლების პრობლემა. ჩვენს საბავშვო და ჭაბუკთა გუნდებში ბიჭები გადიან ბრძოლის საკმაო კურსს და გაცილებით უფრო მცირე მოცულობით — თამაშის კურსს. ბიჭებს კი, ალბათ, ესაჭიროებათ არა კურსი, არამედ კულტი ბურთისა, შეჯიბრებები ერთმანეთს შორის ტექნიკური ილეთების ათვისებაში. აი, ახლახან დაისვა საკითხი ოსტატთათვის ინდივიდუალური ვარჯიშის აუცილებლობაზე. აგიტაციას გვიწევენ, გვიმტკიცებენ, თუ რაოდენ სასარგებლოა ასეთი მეცადინეობანი და ნიმუშად მოჰყავთ გ. ფედოტოვი, ვ. ბობროვი, ძმები დემენტიევები, ქ. ბესკოვი, ვ. ტროფიმოვი. როცა შევეკითხე ერთ მწვრთნელს, წარსულში მეტად ტექნიკურ მოთამაშეს, თუ რა უშლის ხელს ასეთ მეცადინეობათა ჩატარებას, პასუხად ეს მოვისმინე: „ახლანდელი მოთამაშეები, როგორც წესი, ვარჯიშობენ მხოლოდ გეგმით, თვითონ კი არ არიან შეჩვეული, არ ყოფნით სპორტული კულტურა". ამასთან დაკავშირებით ყველაზე უფრო იოლია თქვა ტრაფარეტული: „შეუგნებელი ახალგაზრდობაა ახლა". მაგრამ უფრო სწორი იქნებოდა კიდევ და კიდევ ჩავუფიქრდეთ იმას, თუ როგორ ასწავლიან ჩვენში ამ თამაშს.

ბოლოსდაბოლოს, ყველაფერი დამოკიდებულია მასწავლებლის ხელოვნებაზე. როცა მოსკოვის ახალგაზრდულ სკოლაში მწვრთნელებად მუშაობდნენ ვ. მასლოვი, კ. ბესკოვი, ა. აკიმოვი, ნ. დემენტიევი, ვ. ლახონინი, იგი წლიდან წლამდე იძლეოდა თაობებს, რომლებიც ახლაც უმაღლესი ლიგის წამყვან მოთამაშეებს წარმოადგენენ. ამჟამად ეს სკოლა აღარაა და მოსკოვის გუნდებიც სულ უფრო ხშირად იწვევენ ფეხბურთელებს სხვა ქალაქებიდან, თანაც სათანადო მომთხოვნელობას არ იჩენენ.

აი, რაზე ფიქრობ, როცა იხსენებ სსრ კავშირ — ბრაზილიის მატჩს.

და კიდევ. ახლა როგორღაც მიიჩქმალა დაცვა ტაქტიკური პრობლემების გარშემო. ეს უკვე ყელში ამოვიდა. ვფიქრობ, იგი უკვე ისე დეტალურადაა განხილული, რომ დასამატებელიც აღარაფერი დარჩა. თვით ამ ახალი სისტემის ავტორებმა — ბრაზილიელებმაც არავითარი სიახლენი არ შემოგვთავაზეს ამ დარგში. ჩვენი მწვრთნელები ახლა თეორიული სიმაღლეებიდან საფეხბურთო პრაქტიკის მწვანე მიწაზე ჩამოდიან. და ყველაზე უფრო მათ აღელვებთ საკითხი, თუ სად გამოძებნონ მოთამაშეები. როგორ ითამაშო, — ეს უკვე ნათელია. მაგრამ სიმართლე რომ ითქვას, არ არის უმაღლეს ლიგაში არც ერთი გუნდი, სადაც არ იგრძნობოდეს შემსრულებელთა ნაკლებობა. ცხადია, ლაპარაკია უმაღლესი კლასის მოთამაშეებზე.

მოთამაშის, პირველ რიგში, ფორვარდის პრობლემა ახლა, როგორც არასდროს, ისე მწვავედ დგას, ვინაიდან ყველა დარწმუნდა, რომ ახლანდელ პირობებში თვითეულ ფეხბურთელს უნდა შეეძლოს ბევრი რამ ითავოს. როგორც პელეს დიას, ეს განსაცვიფრებელი ფორვარდი, რომელიც უაღრესად ზუსტად იცავს სათამაშო კოლექტივიზმის კანონებს, გადამწყვეტ მომენტებში მოქმედებს მარტო. სხვათა შორის, იგი ერთგვარად პასუხს აძლევს სადისკუსიო საკითხს ე. წ. სოლისტის როლსა და ადგილზე. თავმდაბლობა, თუ გნებავთ, სპორტული თავაზიანობა პელეს დამახასიათებელი თვისებაა. და ეს, რასაკვირველია, იმიტომ, რომ მან იცის თამაშის კანონები და პატივს სცემს მათ. აი, მაგალითი ზოგიერთი ჩვენი ყმაწვილისათვის, რომლებსაც მიაჩნიათ, რომ მათი საფეხბურთო ნიჭი შეიძლება გამოდგეს მათივე თავაშვებულობის, ქედმაღლობის გასამართლებლად და ამიტომ უფლებას აძლევენ საკუთარ თავს ზოგჯერ ითამაშონ დაუდევრად, უპასუხისმგებლოდ. ესეც სპორტული კულტურის, აღზრდის საკითხია.

საბოლოოდ ვიტყვი, რომ სეზონის შედეგები ასე თუ ისე დამაკმაყოფილებელია. მაგრამ, ვფიქრობ, ისინიც კი, ვისაც ეჩვენება, რომ ავტორმა მეტისმეტად გაამუქა ფერები, შეუერთდება ჩემს განზრახვას. უფრო ხშირად და არა ხანგამოშვებით იხილოს კარგი მატჩები. და თუ ეს ასეა, მოვუწოდოთ ოქროს წესს: „ფეხბურთი ჩემი მეგობარია, მაგრამ ჭეშმარიტება უფრო ძვირფასია".

ნ. ფილატოვი.

„ოგონიოკი", № 44.

ფეხბურთი

შვეციის საგზურისთვის

როგორც ცნობილია, ხელბურთელ ვაჟთა მსოფლიო ჩემპიონატი 1967 წლის თებერვალში გაიმართება შვეციაში. ფინალურ ასპარეზობაში მონაწილეობას მიიღებს 16 ქვეყანა. მაგრამ იმის გამო, რომ ჩემპიონატში მონაწილეობის სურვილი ძალიან ბევრმა ქვეყანამ განაცხადა, ფინალისტთა გამოვლინებისთვის შეიქმნა შესარჩევი მატჩების ჩასატარებელი ქვეჯგუფები. სსრ კავშირი მოხვდა ქვეჯგუფში, სადაც ფინალის საგზურისთვის მასთან ერთად იბრძოლებენ ფინეთისა და გდრ-ის ნაკრები გუნდები.

ქვეჯგუფებში I-II ადგილებზე გასული გუნდები მიიღებენ შვეციის საგზურებს. სსრ კავშირის ნაკრები პირველ მატჩში შეხვდება ფინეთის გუნდს ა. წ. 28 დეკემბერს ლენინგრადში ან თბილისში. განმეორებითი შეხვედრა ფინელებთან გაიმართება ჰელსინკში 1966 წლის 13 იანვარს. გდრ-ის ნაკრებს საბჭოთა ხელბურთელები ეთამაშებიან 4 მარტს, ხოლო ამ გუნდების საპასუხო შეხვედრა შედგება თბილისში 13 მარტს.

სსრ კავშირის ხელბურთის ფედერაციის პრეზიდიუმმა სსრ კავშირის ნაკრების მწვრთნელებად დაამტკიცა გ. შარაშიძე (თბილისი) და ი. გრინბერგასი (კაუნასი). ცნობილია აგრეთვე ნაკრების სავარაუდო შემადგენლობაც. თბილისის „ბურევესტნიკიდან“ ნაკრების კანდიდატებად ითვლებიან აბაიშვილი, ცერცვაძე და ფხაკაძე. გუნდის ღირსებას დაიცავენ აგრეთვე ცაპენკო, რეზნიკოვი, ზელენოვი (ზაპოროჟიეს „ალუმინსტროი“), კლიმოვი, ჟურავლიოვი, პეჩენინი (მოსკოვის საავიაციო ინსტიტუტი), ლებედევი, მაზური (მოსკოვის „ტრუდი“), რუსაკოვი, კალოდკა (ტირასპოლის გუნდი) და სხვ.

მსოფლიოს ჩემპიონატის შესარჩევ მატჩებამდე საბჭოთა ნაკრები საერთაშორისო შეხვედრების გასამართავად გაემგზავრება შვეციაში, დანიაში და ისლანდიაში. ამ ქვეყნებში ჩვენი ხელბურთელები ორ-ორ მატჩს ჩაატარებენ. ეს ტურნე გასტანს 2-20 დეკემბერს.

საზღვარგარეთის ამბები

უილბლო ილბლიანი

ფორტუნატო იტალიურად იღბლიანს ნიშნავს. მას ასევე ეძახდნენ: ფორტუნატო მანკა. და ჭაბუკს მართლაც არ ჰქონდა საფუძველი თავი უიღბლოდ მიეჩნია. მანკა არა მარტო იტალიის, არამედ ევროპის ჩემპიონიც იყო ქვესაშუალო წონის პროფესიონალ მოკრივეთა შორის. მცირე ხნის წინ მან წარმატებით ჩაატარა ბრძოლა ზანგი მოკრივის დრამან კვედრაგოს წინააღმდეგ და მსოფლიოს ჩემპიონის ტიტულისთვის ემილ გრიფიტსთან ორთაბრძოლის უფლება მოიპოვა. ეს შეხვედრა უნდა შემდგარიყო ნოემბერს, ნიუ-იორკში და მანკას დიდძალ ფულს პირდებოდა.

მაგრამ იღბლიანს უბედურება დაატყდა. მას მხედველობა გაუუარესდა და ექიმს მიმართა. „მძიმე დაავადებაა, — დაასკვნა ექიმმა, — თქვენ კიდევ ერთხელაც რომ გახვიდეთ რინგზე, გარდუვალი დაბრმავება გელით!“

მეორე დღეს ფორტუნატო მანკა გაქრა. რამდენიმე კვირის შემდეგ მშობლიურ ქალაქში მან საზღვარგარეთიდან გამოგზავნა წერილი. „მე ყველაზე უბედური ადამიანი ვარ იტალიაში, — წერდა ფორტუნატო. — მოულოდნელი ავადმყოფობა მხოლოდ ჩემი გეგმების გაქარწყლება კი არ არის, არამედ ჯიბის დაცარიელებაც. ვიცი, რომ მათხოვრობა და სიბრმავე მელის. ვინ არის ამაში დამნაშავე? პირველ ყოვლისა, მენაჯერები, რომლებსაც არაფრად ენაღვლებათ მოკრივეთა ჯანმრთელობა. რეგულარული სამედიცინო კონტროლის შემთხვევაში, შესაძლოა, უბედურება არც მომხდარიყო. მე მივდივარ და დაე, ჩემი ბედი სხვებისთვის გაფრთხილებად გამოდგეს“.

შნელდორფერი კაოსში ეფლობა

ჯერ კიდევ ერთი წლის წინ ცნობილ დასავლეთგერმანელ მოციგურე-ფიგურისტს მანფრედ შნელდორფერს პროფესიონალებში გადასვლა შესთავაზეს, მაგრამ მან გადაჭრით უარყო ეს წინადადება. მაშინ რევიუს მენაჯერებმა, რომლებმაც პირდაპირი გზით ვერ მიაღწიეს მიზანს, შემოვლით მანევრს მიმართეს. შნელდორფერს ახლა ტელეხედვისთვის საგანგებო გამოსვლათა ხერია შესთავაზეს. ფიგურისტი დაეთანხმა ამ მომხიბვლელ წინადადებაზე და, რა თქმა უნდა, მას უხვადაც გადაუხადეს.

შემდეგ მეტიც მოხდა. შნელდორფერზე შექმნეს რამდენიმე ფილმი და ამაშიც მან კვლავ დიდი ფული მიიღო ამის შემდეგ ფიგურისტთა საერთაშორისო კავშირს აღარ შეეძლო გაჩუმებულიყო. მან გადაწყვიტა შნელდორფერისთვის მოყვარული სპორტსმენის სტატუსის ჩამორთმევა. „მე მესმის, რომ პროფესიონალიზმი ჭაობია, — განაცხადა შნელდორფერმა. — და მანაც ჭაობიეთ თანდათანობით ჩამითრია“.

რედაქტორი მ. კაკაბაძე.

ხვალ

საქართველოს სსრ საზოგადოება „ცოდნის“ თბილისის საქალაქო ორგანიზაციის ლექტორიუმში (ლენინის ქ. № 35) შედგება საქართველოს სპორტკავშირის ფიზიკური კულტურის პროპაგანდის ფედერაციების ბიუროს და „ცოდნის“ თბილისის ორგანიზაციის კულტურის სახალხო უნივერსიტეტის მორიგი მეცადინეობა.

დასაწყისი 17 ს. 30 წ.

თბილისის სპორტულ ცაზე

ფეხბურთი. „დინამოს“ სტადიონი. სსრ კავშირის პირველობა. „ა“ კლასი. 14 ნოემბერი. **„ლოკომოტივი“** (თბილისი) — **„დინამო“** (ტალინი). ძირითადი შემადგენლობანი. დასაწყისი 15 ს. 15 ნოემბერი. **„დინამო“** (თბილისი) — **ცსკა.** სათადარიგო შემადგენლობანი. 16 ნოემბერი. **„დინამო“** (თბილისი) — **ცსკა.** ძირითადი შემადგენლობანი. მატჩების დასაწყისი 18 ს.

ველოსპორტი (ტრეკი). ველოსტადიონი (კამოს ქ. № 39). 14 ნოემბერი. სამატჩო შეხვედრა ჭაბუკთა შორის: **თბილისი — სიმფეროპოლი.** დასაწყისი 17 ს.

ძალოსნობა. ლენინის სახ. სპორტდარბაზი (კონსტიტუციის ქ. № 6). 14 ნოემბერი. თბილისის პირველობა. დასაწყისი 13 ს.

ცურვა. ზამთრის საცურაო აუზი (ვაკე). 14 ნოემბერი. სამატჩო შეხვედრა: **თბილისი—ბაქო—ერევანი.** დასაწყისი 12 ს.

ფარიკაობა. „ბურევესტნიკის“ დარბაზი (კიროვის სახ. პარკი). 14-15 ნოემბერი. სამატჩო შეხვედრა ჭაბუკთა შორის: **თბილისი — ხარკოვი.** დასაწყისი 11 ს.

სპორტული ფილმების დემონსტრირება. სპორტის სასახლე. 14 ნოემბერი. ფეხბურთი. **„დინამო“** (თბილისი) — **ბასკონიის ნაკრები** (1937 წ.); **სსრ კავშირი — ბრაზილია** (1965 წ.). **საწყლოსნო სპორტზეიმი წყალზე** (აშშ). დასაწყისი 19 ს.

ИНДЕКС 66418

საქ კპ ცკ-ის გამომცემლობის პოლიგრაფკომბინატი, თბილისი, ლენინის ქ. № 14.

უე 12342